

1 Απριλίου 1955

Της Κύπρου τ' άρματα

Στα 1940, ο πατριωτικός ενθουσιασμός συγκλόνιζε την αγγλοκρατούμενη Κύπρο. Μόνη η Ελλάδα πολεμούσε τον άξονα στην Ευρώπη. Ο Τσόρτσιλ μιλούσε για αυτοδιάθεση των λαών μετά τη νίκη, ενώ πάνω από 35.000 Κύπριοι κατατάχτηκαν στον βρετανικό στρατό. Η Αγγλία κατάργησε τους περιορισμούς που είχαν επιβληθεί στο νησί από το 1931 κι επανέφερε από την εξορία, το 1946, τον μητροπολίτη Κυρήνειας Μακάριο που εκλέχτηκε αρχιεπίσκοπος.

Στις 15 Ιανουαρίου 1950, έγινε δημοψήφισμα. Από τους 224.747 που είχαν δικαίωμα ψήφου, μόνο μερικοί δημόσιοι υπάλληλοι φοβήθηκαν να ψηφίσουν. Βρέθηκαν στις κάλπες 215.108 ψηφοδέλτια υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα και ούτε ένα κατά. Οι Άγγλοι δεν αναγνώρισαν το αποτέλεσμα. Δεν είχαν διάθεση να χάσουν το νησί. Το θέμα έφτασε στον ΟΗΕ όπου ο Έλληνας αντιπρόσωπος δήλωσε (21.9.1953) ότι η Ελλάδα προτιμούσε να λυθεί το θέμα σε διμερείς συνομιλίες με την Αγγλία. Αν δεν κατέληγε πουθενά, πρόσθεσε, τότε θα έπρεπε να συζητηθεί από τον ΟΗΕ.

Στον ΟΗΕ συζητήθηκε, τελικά, στις 16 Αυγούστου του 1954. Οι δυτικές χώρες αντέδρασαν και, μετά από παρεκκύσεις τεσσάρων μηνών, το θέμα παραμερίστηκε. Ήταν Δεκέμβριος του 1954. Στην Κύπρο, κατάλαβαν πια πως ο ΟΗΕ ήταν ένας στίβος συμβιβασμών και αμοιβαίων υποχωρήσεων. Έπιασαν τα όπλα.

Την 1^η Απριλίου 1955, οι Άγγλοι είχαν άσχημο ξύπνημα στην Κύπρο. Εκρήξεις και προκηρύξεις τους ειδοποιούσαν πως άρχιζε ο ένοπλος αγώνας. Είχε εμφανιστεί η ΕΟΚΑ (Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών). Ο αγώνας φούντωσε, τα σαμποτάζ δεν άφηναν τους Άγγλους σε ησυχία. Υποψιάστηκαν τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο ως υποκινητή. Τον συνέλαβαν το 1956 και τον εξόρισαν στις Σεϋχέλλες. Και στις 10 Μαΐου 1956, κρέμασαν τους αγωνιστές Μιχάλη Καραολή και Ανδρέα Δημητρίου. Όμως, ο αγώνας δυνάμωνε. Στην

Κύπρο έφτασε κι ανέλαβε διοικητής ο εξολοθρευτής των Μάου Μάου της Αφρικής στρατηγός Χάρτινγκ. Στις 3 Μαρτίου 1957, ο υπαρχηγός της ΕΟΚΑ, Γρηγόρης Αυξεντίου, πολεμώντας μόνος εναντίον 60 Άγγλων, προτίμησε να πεθάνει στα 29 του χρόνια, παρά να παραδοθεί.

Ο ξεσηκωμός έπεισε τους Άγγλους να καθίσουν στο τραπέζι. Έφεραν και τους Τούρκους στις συνομιλίες ως ενδιαφερόμενους για τους μουσουλμάνους του νησιού: Το 18% του πληθυσμού ζήτησε και πέτυχε περίπου συγκυριαρχία. Στα 1959, υπογράφηκαν οι συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου. Ένα περίεργο κράτος γεννήθηκε. Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος εκλέχτηκε πρώτος πρόεδρος της δημοκρατίας.

1815: Γεννιέται ο Ότο Βίσμαρκ, ο κατοπινός σιδερένιος καγκελάριος της Γερμανίας. Αρχιτέκτονας της ένωσης των γερμανικών κρατών υπό το σκήπτρο της Πρωσίας και πρώτος πρωθυπουργός της αυτοκρατορίας του Γουλιέλμου Α' (1870), ταπείνωσε με ήττα τη Γαλλία αλλά παραμερίστηκε από τον Γουλιέλμο Β' (1890). Πέθανε στις 30 Ιουλίου 1898.

1918: Στην Βρετανία, το Βασιλικό Ιπτάμενο Σώμα και η Βασιλική Ναυτική και Αεροπορική Δύναμη συγχωνεύονται και δημιουργούν την Βασιλική Πολεμική Αεροπορία (ΡΑΦ).

1924: Ο 36χρονος Αδόλφος Χίτλερ καταδικάζεται σε 5 χρόνια φυλάκιση για εσχάτη προδοσία, μετά το αποτυχημένο «Κίνημα της μπιραρίας» στο Μόναχο, το 1923. Αποφυλακίστηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1924.

1933: Στην Γερμανία, η πολιτεία διατάζει μπόϊκοτάζ στην εργασία των Εβραίων και μπλοκάρει τους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

1945: Οι Αμερικανοί αρχίζουν την πολυαίμακτη απόβαση στην Οκινάουα, που έληξε με νίκη τους στις 2 Ιουλίου. Ήταν η τελευταία μάχη του Ειρηνικού και στοίχισε τη ζωή σε 7.000 Αμερικανούς και περίπου 100.000 Ιάπωνες.

1947: Έξι μήνες μετά την παλινόρθωσή του, πεθαίνει ο βασιλιάς Γεώργιος Β' της Ελλάδας, ενώ μαινεται ο εμφύλιος πόλεμος. Τον διαδέχτηκε ο αδελφός του Παύλος.

1948: Οι Σοβιετικοί ξεκινούν τον αποκλεισμό του Δυτικού Βερολίνου.

2001: Συλλαμβάνεται στο Βελιγράδι ο πρώην ηγέτης της Σερβίας Σλόμποταν Μιλόσεβιτς κατηγορούμενος για οικονομικά και πολιτικά εγκλήματα. Προηγούμενη απόπειρα σύλληψής του, δυο ημέρες πριν, είχε συναντήσει την αντίδραση της ηγεσίας του στρατού.

Η 1^η Απριλίου στον πολιτισμό

1 Απριλίου 1960

Ο «Τύρος 1» στο διάστημα

Οι πρώτοι θαλασσοπόροι έπλεαν στα τυφλά, χωρίς να γνωρίζουν, τι καιρό θα συναντήσουν. Στα μέσα της 2^{ης} π.Χ. χιλιετίας, οι ναυτικοί μπορούσαν να προβλέψουν τον καιρό για τις επόμενες είκοσι ώρες, γεγονός που έκανε τα θαλασσινά ταξίδια πιο ασφαλή. Περίπου τρεις χιλιετίες αργότερα, η κάπως ασφαλής πρόβλεψη του καιρού είχε επεκταθεί στις 48 ώρες. Στα τέλη της δεκαετίας του '50, η ανάγκη για μακροχρόνια πρόβλεψη του καιρού είχε γίνει επιτακτική. Και είχε δημιουργηθεί ένα παγκόσμιο δίκτυο 2.000 σταθμών παρατήρησης, των οποίων ο συνδυασμός ευρημάτων επέτρεπε την ασφαλέστερη πρόβλεψη. Όμως, οι σταθμοί αυτοί, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, βρίσκονταν στο βόρειο ημισφαίριο (Ευρώπη, Ασία και Βόρεια Αμερική) και μόλις τότε ξεκινούσε προσπάθεια για αντίστοιχη εγκατάσταση σταθμών στο νότιο ημισφαίριο. Οπωσδήποτε, οι επίγειοι σταθμοί παρατήρησης έπρεπε να ξεπεράσουν ανυπέβλητα εμπόδια. Για παράδειγμα, ο μετεωρολόγος δεν μπορούσε να δει το κέντρο μιας θύελλας. Με τις μετεωρολογικές ρουκέτες να λειτουργούν μόνο σε περιόδους καλοκαιρίας.

Η εκτόξευση του τεχνητού δορυφόρου, Σπούτνικ, τον Οκτώβριο του 1957, άνοιξε νέους ορίζοντες. Οι επιστήμονες γνώριζαν ότι η πρόβλεψη είναι πιο αξιόπιστη, όταν γίνεται «από ψηλά» (αερόστατα, ρουκέτες κ.λπ.). Οι τεχνητοί δορυφόροι θα μπορούσαν να λύσουν πολλά προβλήματα. Την 1^η Απριλίου 1960, εκτοξεύτηκε από τις ΗΠΑ ο «Τύρος 1», ο πρώτος μετεωρολογικός δορυφόρος του κόσμου. Μετέδωσε εικόνες καλυμμένες με σύννεφα. Η επόμενη γενιά μετεωρολογικών δορυφόρων, οι «Νίμπους», άνοιξε νέους ορίζοντες. Σήμερα, η ασφαλής πρόβλεψη του καιρού έχει επεκταθεί στα πέντε εικοσιτετράωρα. Ο δρ Μάιρον Λίνγκτα είχε πει: «Καθημερινά, οι άνθρωποι καταστρώνουν τα σχέδιά τους κοιτώντας τα

σύνεφα στον ουρανό. Η θέα είναι πολύ καλύτερη από ύψος αρκετών εκατοντάδων χιλιομέτρων πάνω από τη γη».

1697: Γεννιέται ο Γάλλος συγγραφέας Αβά Πρεβό. Απέκτησε παγκόσμια φήμη με το έργο του «Μανόν Λεσκό» που έκαναν όπερα οι μουσουργοί Ιούλιος Μασενέ και Τζιάκομο Πουτσίνι. Πέθανε στις 25 Νοεμβρίου 1763.

1873: Γεννιέται ο Σεργκέι Ραχμάνινοφ, Ρώσος συνθέτης και βιρτουόζος πιανίστας. Έγραψε πρελούδια και έργα για πιάνο και ορχήστρα («Ραψωδία σε ένα θέμα του Παγκανίνι» κ.α.), ενώ ηχογράφησε πολλές από τις συναυλίες του, ως σολίστ. Πέθανε το 1932.

1875: Οι «Times» του Λονδίνου γίνονται η πρώτη εφημερίδα που δημοσιεύει καθημερινό δελτίο καιρού.

2017: Σε ηλικία 84 χρόνων, πεθαίνει ο Γεβγκένι Γεφτουςένκο, εμβληματικός ποιητής της εποχής της αποσταλινοποίησης στην Σοβιετική Ένωση. Είχε γεννηθεί στις 18 Ιουλίου 1933 στο Ιρκούσκ.

